

Nastavno na brojne ranije kontakte i razgovore, uključivši pri tome i zaključke s posljednjeg sastanka održanog s predstavnicima Ministarstva unutarnjih poslova u Uredu pravobranitelja za osobe s invaliditetom, 9. listopada 2017. godine, a vezano za probleme s izgledom, izdavanjem, korištenjem i kontrolom korištenja znaka pristupačnosti, predložili smo Ministarstvu unutarnjih poslova *Prijedlog Plana zakonodavnih aktivnosti Ministarstva unutarnjih poslova za 2018. godinu dopuniti s Nacrtom prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama* u daljnjem tekstu: ZSPC). Naime, navedeni prijedlog Plana nalazio se u javnoj raspravi na e- Savjetovanju do 07. studenog 2017.

Sukladno navedenom pravobraniteljica je uputila u javnu raspravu sljedeće:

„Odredbom članka 40. Zakona o sigurnosti prometa na cestama („Narodne novine“, broj 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13, 92/14 i 64/15), te odredbom članka 2. Pravilnika o znaku pristupačnosti („Narodne novine“, broj 78/08 i 87/14), propisano je da pravo na znak pristupačnosti ima osoba s 80 ili više posto tjelesnog oštećenja, odnosno osobe koje imaju oštećenja donjih ekstremiteta 60 ili više posto. Ranije dostavljeni prijedlozi izmjena i dopuna vezani za odredbe ZSPC-a i Pravilnika o znaku pristupačnosti, izneseni su u izvješćima o radu pravobraniteljice za osobe s invaliditetom za 2013., 2014., 2015. i 2016. godinu, kao i tijekom savjetovanja sa zainteresiranom javnošću za Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama Ministarstva unutarnjih poslova, koje je provedeno od 12. do 27. travnja 2017. godine.

U svakodnevnom radu i postupanju ovog Ureda, obradom predstavki i pritužbi građana uočeno je da:

- ZSPC nije usklađen s Uredbom metodologijama, pa posredno i Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom)
- postoji loša primjena Pravilnika o znaku pristupačnosti u praksi na terenu
- su česte povrede prava na Znak pristupačnosti
- postoji velika zlouporaba zbog neadekvatne kvalitete i mogućnosti kontrole same iskaznice/znaka

Slijedom navedenog predlažemo:

1. Usklađivanje ZSPC-a s Uredbom metodologijama vještačenja
2. Promjenu nadležnosti za Pravilnik o znaku pristupačnosti na način da Pravilnik prijeđe u nadležnost Ministarstva unutarnjih poslova
3. Izmjenu članka 40. ZSPC-a tako da glasi:
„Članak 40.
(...)
3. Znak pristupačnosti izdaje se na ime osobe s invaliditetom, odnosno za vozila udruga osoba s invaliditetom na ime udruge, a izgled znaka, uvjete za njegovo stjecanje, način obilježavanja parkirališnog mjesta te prava koja se na temelju njega mogu ostvarivati, propisuje ministar nadležan za unutarnje poslove u suglasnosti s ministrom nadležnim za poslove prometa.
4. Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako izda znak pristupačnosti osobi koja za to ne ispunjava uvjete iz ovoga članka.
5. Za prekršaj iz stavka 3. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 do 5.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi i u tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

6. Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja svoj znak pristupačnosti ustupi drugoj osobi na korištenje ili koja znak pristupačnosti koristi suprotno odredbi stavka 1. i 2. ovoga članka.

7. Osobi koja bude dva ili više puta pravomoćno kažnjena za prekršaj iz stavka 6.ovoga članka, privremeno će se oduzeti znak pristupačnosti na rok od tri godine.“

Obrazloženje nužnog usklađivanja ZSPCP:

Uredba o metodologijama vještačenja objavljena je 12. srpnja 2017. godine u „Narodnim novinama“, broj 67/17, a stupila je na snagu 20. srpnja 2017. godine. Navedenom Uredbom propisane su metodologije vještačenja koje obuhvaćaju načine za utvrđivanje tjelesnog, intelektualnog, osjetilnog i mentalnog oštećenja, invaliditeta, funkcionalne sposobnosti osobe, radne sposobnosti, utvrđivanje tjelesnog oštećenja odnosno oštećenja organizma te razine potpora. Zbog promjene načina i vrste utvrđivanja oštećenja i invaliditeta, nužne su i promjene u različitim pojedinačnim propisima (zakonima, pravilnicima i drugi podzakonskim aktima) kojima se na temelju utvrđenog invaliditeta / tjelesnog oštećenja ostvaruju određena prava, što je vrlo vidljivo kod utvrđivanja prava na znak pristupačnosti.

Obrazloženje nužnosti promjene nadležnosti:

S obzirom da je Ministarstvo unutarnjih poslova nadležno za Zakon o sigurnosti prometa na cestama iz kojeg kao podzakonski akt proizlazi Pravilnik o znaku pristupačnosti, smatramo nepotrebnim da nadležno tijelo za isti bude Ministarstvo zdravstva. Od 2008. godine nije vidljiva potreba da Ministarstvo zdravstva obnaša nadležnost jer nema ovlasti provedbe Pravilnika ni u kojem segmentu kriterija za dobivanje, a niti za kontrolu provedbe. Također, s obzirom na današnji djelokrug poslova nije razvidna funkcija Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, budući da se predmetni Pravilnik donosi uz suglasnost ministra nadležnog za promet, a stvarno pitanje uređenja načina parkiranja vozila (prometa u mirovanju) nema veze s prometom za koji je ovo ministarstvo kao središnje tijelo državne uprave nadležno.

Obrazloženje povećanja iznosa novčanih kazni:

Postoji nedovoljno sankcioniranje od strane nadležnih organa za te i slične prekršaje, sankcije su preblage, te je potrebno s obzirom na brojne primjere nepoštivanja i zloupotreba u praksi drastično povećati prekršajnu kaznu za nedozvoljeno parkiranje na mjestima rezerviranim za vozila osoba s invaliditetom.“